

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě
ve spolupráci s První českomoravskou restaurátorskou dílnou na stroje a přístroje
Vás zve na výstavu

REGIONÁLNÍ
MUZEUM

VE VYSOKÉM
MÝTĚ

POD PAROU

kteřá se uskuteční ve výstavních prostorách Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě ve dnech
15. dubna až 17. června 2012

Vernisáž výstavy spojená s komentovanou prohlídkou se uskuteční
v neděli 15. dubna 2012 od 14:00 hodin.

Óda na (parní) lokomotivu:

„Je složena z tolika částí, z tolika rozličných dílů a každý má svou důležitost, každý je na svém místě. I ten nejmenší šroubek je na svém místě a něco drží! Všechno má svůj účel a úlohu a výsledek je ohromný. Takovou lokomotivu dají na koleje, dají do ní uhlí a vodu, jeden člověk pohne malou pákou, velké se začnou hýbat a třebaže vagony mají váhu pár tisíc metrických centů, lokomotiva s nimi utíká jako zajíc. Všechny svoje symfonie bych za to dal, kdybych byl vynašel lokomotivu!“

hudební skladatel Antonín Dvořák

Výstava **POD PAROU** 15. dubna až 17. června

Stoletím páry nazýváme celé 19. století, ale parní pohon se v českých zemích udržel ještě hluboko do 20. století, vždyť k ukončení provozu parních lokomotiv došlo až v 70. letech!

Co může návštěvníka výstavy oslovit? Především kouzlo dokonalé techniky ve vysoké řemeslné kvalitě. Někomu může parní stroj evokovat Verneovo Ocelové město, dětem pak večerníčkové Pohádky o mašinkách. Výstava prozradí, jak je možné, že vodní pára může po dosažení vysokých teplot (až přes 400 °C) vyvinout obrovský tlak, který pohne pístem, roztočí setrvačnick a rozhybe i těžké zemědělské, důlní a průmyslové stroje. Možná nás překvapí, jak složitým zařízením parní stroj je a jaké množství různých součástí nezbytně potřebuje, aby pracoval správně.

Mezi 200 exponáty z více než deseti muzejních a soukromých sbírek nechybí jednotlivé součásti parních strojů, nákresy, modely parních strojů i parních lokomotiv. Laik pak jistě ocení školní instruktážní modely názorně prezentující princip fungování stroje poháněného párou.

V poslední místnosti návštěvníci mohou na krátkých záběrech sledovat chod lokomobily, roztápní a jízdu parního automobilu ze začátku 20. století nebo podobně starou parní oračku či parní lokomotivu.

Program pro školní výpravy

Muzeum samozřejmě nezapomíná ani na školní skupiny, pro které má připravený poutavý vzdělávací program s komentovanou prohlídkou a pracovními listy. Žáci a studenti se dozví, Co je a k čemu sloužila lokomobila, Co je válcový olej a jak vysokým teplotám musel odolávat, Kdo byl James Watt, Do kdy se používaly parní stroje, K čemu sloužil parní válec a Kolik vážily jednotlivé zdánlivě malé díly.

V chodu uvidí tzv. požirač plamene (vakuový motor), model parního stroje a mohou zkusit zatočit Wattovým odstředivým regulátorem nebo školním modelem rozvodu páry.

A našim nejmenším můžeme slíbit, že je bude provádět osobně pan Mašinka (loutka), který jim ukáže v chodu i malý kolotoč poháněný vakuovým motorem.

Blafání s komíny – vernisáž výstavy Pod parou

15. dubna ve 14 hodin

Na úvod vernisáže k nám prostřednictvím své hudby promluví velký milovník a nadšenec parních lokomotiv, hudební skladatel Antonín Dvořák. V podání studentů brněnské Janáčkovy akademie múzických umění Pavly Kostelecké a Karla Hampla tak zazní jeho Humoreska. Poté si vezme slovo Martin Holata, restaurátor parních strojů, který zmíní několik zajímavostí jak ze své praxe, tak z historie zavádění parního pohonu. Poté uvidíme a uslyšíme v chodu dva modely parních strojů od Pavla Stejskala a MUDr. Petra Vidnera. V chodu se představí i vakuový motor postavený a zapůjčený Václavem Pištorou.

K parním strojům neoddelitelně patří „tovární“ komíny. Ve 20 minutové přednášce nás na nejeden z nich „vytáhne“ ing. Martin Vonka ze Svazu českých komínářů a hlavně nám představí partu nadšenců, která si říká komínáři.

130 let železnice Choceň – Litomyšl

13. května – 17. června

Již 130 let vozí vlak cestující z Chocně do Litomyšle a zpět. Za spolupráce se sběratelem a železničním nadšencem Jiřím Rokosem vznikla výstava, která nám mnoha zajímavými předměty souvisejícími přímo s provozem této trati připomene bohatou historii této lokálky.

Doprovodné akce k výstavě Pod parou

Frigo na mašině - 25. dubna v 19 hodin, přednášková místnost muzea

Projekce unikátní a ve své době nejdražší téměř dvouhodinové grotesky z roku 1926 v hlavní roli s Busterem Keatonem. Děj filmu inspirovala skutečná událost z války Severu proti Jihu.

Muzejní noc pod parou - 18. května od 17 hodin

Během Muzejní noci se na muzejním dvorku roztočí lokomobila z počátku 20. století, která požene historickou okružní pilu. A ne samoúčelně! Dřevo se skutečně bude řezat.

Rovněž budou probíhat komentované prohlídky výstavy Pod parou. Při nich mimo jiné duši malých i dospělých kluků potěší parní strojký a modely na parní pohon, z nichž část uvidí i v pohybu. A pokud by jim ani to nestačilo, mohou si zkusit obsluhování kapací maznice, roztočit otáčkoměr do co nejvyšších otáček nebo zkusit funkci Wattova odstředivého regulátoru.

Sodmkovo Vysoké Mýto - 9. června

Již VI. ročník tradiční akce bude letos obohacen o stroje na pohon vodní páry. Při troše štěstí proběhnou ukázky jízdy restaurovaného parního válce z roku 1936, jehož váha činí 12 tun a přitom dosahoval rychlosti až 13 km/h! Část odpoledního programu pak vyplní uvedení tří historických parních hasících stříkaček do chodu. Děti jistě potěší malá zahradní železnice pana Síše, na které se mohou svést.

REGIONÁLNÍ
MUZEUM

VE VYSOKÉM
MÝTĚ

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě
děkuje za spolupráci a zapůjčení předmětů

První českomoravské restaurátorské dílně na stroje a přístroje (Žamberk)

Za zapůjčení předmětů

MUDr. Petru Vidnerovi (Skalsko)

Václavu Pištorovi (Jenišovice)

Pavlu Stejskalovi (Česká Třebová)

Jiřímu Rokosovi (Cerekvice n. L.)

Pavlu Petrovi (Letohrad)

Klubu českotřebovských fotografů železnice

Technickému muzeu v Brně

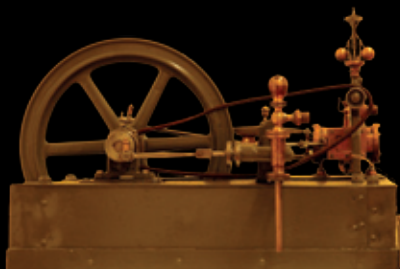
Městskému muzeu Česká Třebová

Letohradskému železničnímu klubu

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě

dále děkuje za poskytnutí reprodukcí materiálů

Pivovarskému muzeu v Kostelci nad Černými lesy

otevírací doba:

Út - Pá od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hod.

So a Ne od 9.00 do 12.00 a od 13.30 do 17.00 hod.

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě

Šemberova 125/I, 566 01 Vysoké Mýto

muzeum@muzeum.myto.cz

tel.: 465 461 950

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě
organizace zřizovaná Pardubickým krajem

PARDOUBICE